

Otobüs sahibi kişinin ticari kazanç mükellefi olup olmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	49327596-120[37.GVK.2013.31]-86
Tarih	07.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANTALYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Grup Müdürlüğü

Sayı : 49327596-120[37.GVK.2013.31]-86

07/04/2014

Konu : Otobüs sahibi kişinin ticari kazanç mükellefi olup olmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; alacağınız karşılığında borçludan, ... 6. Noterliğinin 05/12/2012 tarihli araç satış sözleşmesi ile 33 koltuklu ... marka otobüsü hususi olarak aldığınız, ticari faaliyette bulunmadığınızdan ve bulunmayacağınızdan vergi dairesine herhangi bir müracaatta bulunmadığınız, otobüsü satmak istediğinizde ise fatura istenildiği belirtilerek,

-Otobüsü aldığınız tarih itibarıyla ticari faaliyette bulunmadığınız halde mükellefiyet kaydı açtırmanız gerekip gerekmediği,

-Vergi kaydı açtırmadan otobüsü sattığınızda fatura istenmesi halinde ne yapmanız gerektiği,

-Vergi kaydı açtırmanız halinde ise 05/12/2012 tarihinde adınıza düzenlenen fatura üzerindeki KDV'yi indirim konusu yapıp yapamayacağınız konularında Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 inci maddesinde "Her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançlar ticari kazançtır." hükmü yer almıştır.

Ticari ve sınai faaliyetlerin neler olduğu ise Türk Ticaret Kanununda yer almış olup kara, deniz, hava ve nehir ile göllerde yolcu veya eşya taşımanın ticari faaliyet olduğu belirtilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 153 üncü maddesinde; vergiye tabi ticaret ve sanat erbabından işe başlayanların keyfiyeti vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları, aynı Kanunun 160 inci maddesinde ise; 153 üncü maddede yazılı mükelleflerden işi bırakanların keyfiyeti vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde otobüs "Yolcu taşımacılığında kullanılan, sürücüsü dahil dokuzdan fazla oturma yeri olan motorlu taşıttır. Trolleybüsler de bu sınıfa dahildir. Sürücüsü dahil oturma yeri on yediyi aşmayan otobüslere minibüs denir." şeklinde tanımlanmış olup, 2001/1 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İç Genelgesi'nde kamyon, otobüs, uçak gibi yüksek taşıma kapasiteli araçlar, şahsi ve özel ihtiyaçlar için kullanılmaya elverişli olmayan araçlar olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 2003/3 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İç Genelgesi'nin; "1- Araçların Hususiye Çevrilmesi" başlıklı bölümünün son fıkrasında, "Nakliyecilikte kullanılan araçların özel ihtiyaçlarda kullanılmaya elverişli olmayan **otobüs**, kamyon ve benzeri araçlardan olması halinde işi bırakma bildiriminde bulunan mükelleflerin bu araçlarla ilgili olarak hususi trafik kaydı ibraz etmeleri yeterli olmayıp, bu araçların trafikten çekildiğine veya takoza alındığına ilişkin belge istenecektir. Bu belgenin ibrazı halinde işi bırakmaya ilişkin diğer yükümlülüklerin de yerine getirilmesi halinde gereği yapılacaktır." denilmiştir.

Bu itibarla, adınıza kayıtlı şahsi ve özel ihtiyaçlar için kullanılmaya elverişli olmayan otobüs dolayısıyla, tescil tarihi itibarıyla, nakliyecilik faaliyetinden dolayı ticari kazanç yönünden mükellefiyetinizin tesisi gerekmektedir.

Ancak, söz konusu otobüsün trafikten çekildiğine veya takoza alındığına ilişkin belgenin ibrazı halinde mükellefiyet tesisine gerek bulunmadığı tabiidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu,

29/1 inci maddesinde, mükelleflerin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan

teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebilecekleri,

29/3 üncü maddesinde, indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği

hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümler uyarınca, ticari kazanç yönünden adınıza gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gereken 05/12/2012 tarihli itibarıyla 3065 sayılı KDV Kanununun 1/1 inci maddesi hükmü gereğince KDV mükellefiyetinin de tesis edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, KDV mükellefi olmanız halinde 2012 yılında satın alınan otobüs için ödenen KDV'nin, vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılması nedeniyle 2013 yılında indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026